

Motion till riksdagen 2023/24:2719

av **Anna Lasses m.fl. (C)**

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabellen i motionen.

1.1 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Centerpartiet anser att Sverige ska stå upp för målet att investera en procent av Sveriges BNI till den internationella utvecklingsagendan. Sverige ska ha ett generöst bistånd, men det kommer ta tid att åter sluta avtal och upprätta samarbeten som avslutats till följd av regeringens nedskärningar, därför föreslår Centerpartiet en stegvis upptrappning av biståndet till dess det åter når 1 procent av BNI 2027. Målet för Sveriges internationella bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Behoven är enorma, inte minst efter covid-19, men också i spåren av klimatförändringarnas effekter samt på grund av pågående konflikter. Svensk bistånds- och utvecklingspolitik ska sträva efter att skapa långsiktig förändring genom att angripa grundorsakerna till problemen. Partnerskap och lokalt ägarskap, mänskliga rättigheter och de fattigas perspektiv utgör grunden i Sveriges politik för global utveckling, och bör så fortsatt göra. Svenskt bistånd ska utgå från OECD-Dacs regelverk för hur bistånd kan användas. Att använda biståndet som ett sätt att tvinga människor att återvända efter att de nekas asyl är inte i enlighet med OECD-Dac och Centerpartiet motsätter sig en politik där biståndet används på detta sätt.

Biståndet behöver däremot fokuseras. Biståndseffektiviteten ökar genom att svenskt bistånd kraftsamlar och fokuserar runt tre tematiska områden: 1) Hållbara jobb, 2) Klimatomställning och grön energi, samt 3) Demokrati och rättsstatens principer. En viktig del i ett lands demokratiseringsprocess är att säkerställa att fler unga, flickor och pojkar får möjlighet att gå i skola och skaffa sig en utbildning. Här behöver mer göras. Fokuseringen tar sin utgångspunkt i, och utvecklar, de globala målen i Agenda 2030 och målsättningarna i Parisagendan som svenska aktörer bäst kan bidra till att nå. Vi är bra på mycket, men behöver bli bättre på att fokusera på det vi är bäst på. Vi ska verka där

vi kan göra mest skillnad, och där ska vi vara världsledande. Det är viktigt att det finns en långsiktighet i utvecklingsbiståndet, inte minst i demokratibiståndet, eftersom det tar tid för länder att demokratiseras. Detta får inte riskeras. Att det måste finnas ett humanitärt bistånd som går att skala upp är en självklarhet, men det ska inte ske på bekostnad av det bilaterala utvecklingsbiståndet. Kärnstödet kan däremot prioriteras tydligare än i dag. Klimatbiståndet ska inte finansiera fossila utsläpp utan gå till de länder som har svårast att själva klara omställning och anpassning samtidigt som det bidrar till det riksdagsbundna målet för svenskt bistånd.

Genom att uppmuntra andra länder att följa samma principer och genom att verka för en god samordning inom EU och i andra forum skapas en effektiv och rationell arbetsfördelning för internationell utveckling.

Samtidigt ska det enprocentiga biståndsmålet ses som ett medel för att mobilisera betydligt större volymer från andra aktörer. Vi vill att det internationella biståndet används som en hävstång för att mobilisera större krafter i näringsliv, stater, civilsamhälle och i internationella system. Hävstångseffekten skapas genom att det internationella biståndet mobiliserar såväl kapital, engagemang, tid som innovation. På så sätt kan värdet av varje skattekrona som investeras i de globala målen mångfaldigas och utvecklingseffekten bli större än vad biståndet enskilt kan bidra med. Det är nödvändigt eftersom volymen på de investeringar som krävs för att uppnå en hållbar utveckling vida överstiger det samlade biståndets volymer. Utan ett brett och nära samarbete med privata investerare och näringslivet som fokuserar på ett ökat engagemang, kommer de globala hållbarhetsmålen inte kunna uppnås. Näringslivet kan bidra till en global hållbar utveckling. Att fokusera på biståndsbudgeten som hävstång för bredare resursflöden ser vi som den snabbaste vägen bort från biståndsberoende. En biståndsberoende värld är alltfjämt det långsiktiga målet. Företags ansvar för att upprätthålla mänskliga rättigheter, miljö- och klimathänsyn behöver vara tydligt och EU-regler kring due diligence ska naturligtvis följas.

Rysslands krig i Ukraina har skapat en humanitär katastrof och lämnat Ukrainas ekonomi i ruiner. Många tiotusentals människor har dött, skändats, skadats, lämnats bostadslösa och flytt. Människor svälter och fryser då Ryssland med precision gett sig på försörjningskedjorna och hindrat tillförsel av förnödenheter. Sverige, och EU, kommer att behöva göra mer för att öka både det humanitära stödet till Ukraina och det ekonomiska stödet för att både kort- och långsiktigt bygga upp landet på nytt. Internationella valutafonden (IMF) beräknar att Ukrainas statsfinanser, till följd av kriget, går med underskott motsvarande dryga 40 miljarder kronor varje månad. Hjälpen från EU och västvärlden är, trots nya beslut om lån, inte i nivå med Ukrainas behov, och allt större del av underskotten finansieras nu av sedelpressen, trots att den ukrainska centralbanken försöker undvika detta. Centerpartiet vill att ytterligare bistånd går till Ukraina. Det vore förödande om Ukraina gick i statsbankrutt.

Sammantaget står Centerpartiet upp för enprocentismålet i biståndet och föreslår en stegvis upptrappning av biståndet till dess det åter når 1 procent av BNI. Långsiktighet, partnerskap och lokalt ägarskap bör även fortsatt vara utgångspunkten för svenskt bistånd, med målsättningen att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Istället för omfattande nedskärningar i biståndsramen bör en större andel gå till Ukraina och ett ökat klimatbistånd.

Centerpartiets överväganden

Anslagsförslag 2024 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Biståndsverksamhet	46 639 119	1 676 000
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 690 200	-11 300
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	17 320	-100
1:4 Folke Bernadotteakademin	210 633	-800
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000	±0
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	22 857	-200
Summa	48 630 129	1 663 600

Enprocentsmålet för biståndsramen behöver återinföras. Centerpartiet föreslår en årlig upptrappning inom området 1:1 Biståndsverksamhet som 2027 kulminerar i att vi åter når en procent av bruttonationalinkomst.

Centerpartiet föreslår också en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna.

Anna Lasses (C)

Kerstin Lundgren (C)

Niels Paarup-Petersen (C)